

Handläggning av listningsbegränsning inom Vårdval Halland närsjukvård

Hitta i dokumentet

[Syfte](#)
[Bakgrund](#)
[Ansökan](#)
[Handläggning av begäran om listningsbegränsning](#)

[Laglighetsprövning av beslut om listningsbegränsning](#)
[Uppföljning](#)
[Uppdaterat från föregående version](#)

Syfte

Syftet med denna rutin är att beskriva hur utförare inom Vårdval Halland närsjukvård kan ansöka om listningsbegränsning utifrån hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), (HSL), 7 kap. 3 c § samt hur handläggning, beslut och uppföljning ska hanteras.

Bakgrund

Regionerna är skyldiga att organisera primärvården så att alla som omfattas av regionernas ansvar att erbjudas hälso- och sjukvård kan välja utförare, se 7 kap. 3 § HSL. Valfriheten för den som omfattas av rätten att välja utförare är inte obegränsad. Begränsningar av rätten att fritt välja utförare i vårdvalssystem inom primärvården regleras uttömmande i HSL.

I 7 kap. 3 c § HSL grundläggs en rätt för regionen att besluta om begränsning av det antal patienter som får vara listade hos en utförare som ingår i ett vårdvalssystem inom primärvården som regionen ansvarar, under förutsättning att utföraren begärt en sådan begränsning. Regionen får avslå utförarens begäran om begränsning helt eller delvis endast om det finns särskilda skäl därför. Lagstiftningen utgår ifrån att utföraren har att redogöra för de skäl som motiverar en listningsbegränsning och har därför en skyldighet att föra dialog med regionen avseende begäran om listningsbegränsning, se prop. 2021/22:72 s. 45.

Listningsbegränsning innebärande ett hinder för patienter att lista sig hos utföraren kan beviljas utföraren av Region Halland under viss tid (listningsstopp) eller upp till ett visst antal listade (listningstak).

Region har infört beslut om listningsbegränsning att utreda den påverkan på enskildas valfrihet och tillgång till tillgänglig hälso- och sjukvård som sker om inskränkningar i rätten att lista sig hos utföraren inom vårdvalssystemet beviljas. Utförarens intresse av listningsbegränsningen ska vägas mot den totala kapaciteten i primärvården att hantera motsvarande ansvarsförskjutning som begränsningen innebär och den påverkan begärd begränsning har för valfrihet och tillgång till hälso- och sjukvård för de invånare som regionen har en skyldighet att erbjuda hälso- och sjukvård åt.

Listningsbegränsning utgör ett undantag och en begränsning av den listningsrätt som tillkommer enskilda inom vårdvalssystemet i primärvården och ska av denna anledning i regel tidsbegränsas, se härom prop. 2021/22:72 s. 46. Att beslut om begränsning fattas för en i tiden begränsad period innebär att utföraren under den tid begränsningen beviljas har att

förändra förutsättningarna för den av utföraren bedrivna verksamheten så att behovet av begränsning inte längre kvarstår.

Beslut om listningsbegränsning är en åtgärd som är att betrakta som subsidiär i förhållande till andra åtgärder som står till utförarens förfogande att vidta i syfte att förekomma och begränsa verksamhetsbrister. Utförare har av denna anledning att redogöra för alternativa sätt att åtgärda den av utföraren identifierade verksamhetsbristen i den utsträckning sådana åtgärder är att bedöma som möjliga såväl som realistiska att förvänta sig att utföraren vidtar innan åtgärder som menligt inverkar på valfriheten för enskilda inom vårdvalssystemet såväl som riskerar att medföra ökade risker för brister hos andra utförare inom samma system övervägs.

Att en begränsning av antalet listade patienter hos utföraren inte bör tillåtas när andra alternativa sätt att åtgärda den brist som utföraren bedömer föranleder behovet av begränsning förekommer, innebär att bristerna i utförarens verksamhet bör vara att betrakta som så kvalificerade att de i förhållande till de invånare som utföraren har ett ansvar att tillhandahålla hälso- och sjukvård framstår som oacceptabla. Brister i utförarens verksamhet som är av en kvalificerad art men inte så omfattande att tillsynsmyndighet finner att skäl föreligger för att besluta att helt eller delvis förbjuda verksamheten är i regel så allvarliga brister att dessas åtgärdande kan förväntas kräva inte ringa ansträngningar av utföraren under betydande tid. Beslut om listningsbegränsning bedöms därför av Region Halland i regel aktualiseras i de fall utförarens verksamhet brister på ett så väsentligt sätt att bristerna inte kan förväntas vara möjliga för utföraren att åtgärda i närtid. Tillfälliga brister i arbetsmiljö såväl som i bristande patientsäkerhet som kan åtgärdas genom utökat öppethållande, genom rekrytering eller inhyring av extra personal under en i tiden överblickbar och med viss säkerhet avgränsad tidsperiod bedöms av denna anledning inte utgöra sådana brister som, om de inte åtgärdas, bör kunna leda till beviljandet av listningsbegränsning.

Region Halland har funnit att de brister som bör kunna motivera begränsning av listning enligt 7 kap. 3 c § HSL bör vara sådana att utföraren bör ges uppemot ett år att åtgärda dessa varför utföraren i en begäran om listningsbegränsning för en kortare tid än detta utförligt och redogörande behöver visa varför verksamhetsbristerna inte kan hanteras på andra sätt än genom att en begränsning av listning beviljas utföraren.

Ansökan

Region Halland kan bevilja listningsbegränsning.

I ansökan om listningsbegränsning ska utföraren beskriva de skäl som anförs för att en begränsad listning ska beviljas utföraren.

De skäl som anförs i förarbetena till lagen för beviljandet av listningsbegränsning består i huvudsak av skäl som hänför sig till allvarliga patientsäkerhetsbrister och grava brister i arbetsmiljön som inte utan betydande svårighet för utföraren kan åtgärdas genom företagandet av andra verksamhetsförändringar än sådana som kräver att antalet listade invånare hos utföraren begränsas. Möjligheten för utföraren att beviljas listningsbegränsning är av denna anledning att betrakta som en åtgärd som är subsidiär i förhållande till andra åtgärder som utföraren kan och bör vidta för att åtgärda uppkomna patientsäkerhets- och arbetsmiljöbrister.

Utföraren har för att begäran av listningsbegränsning (som regleras i 7 kap. 3 c § HSL) ska kunna beviljas att redogöra för följande:

- en brist i verksamheten vars orsak är förknippad med en obegränsad (i förhållande till 7 kap. 3 c § HSL) rätt till listning,
- att bristen i verksamheten inte inom rimlig tid kan åtgärdas på annat sätt än genom begränsning av listning samt
- presentera en utredning som visar hur utföraren avser att förändra bedriven verksamhet på så sätt att en beviljad listningsbegränsning begränsas till den tid utföraren behöver för att åtgärda den av utföraren beskrivna bristen.

Om bristande lokaltillgång är skäl för ansökan ska utföraren bifoga dokumentation som visar hur och när utföraren identifierat uppkommen brist samt hur denna brist hanterats fram till dess begäran om listningsbegränsning framställdes, exempelvis genom protokoll och handlingsplan. Av utföraren upprättad handlingsplan eller annat likvärdigt dokument ska framgå på vilket sätt utföraren undersökt möjligheten till att förvärva fler eller större lokaler samt vilka möjligheter utföraren har att förändra sin användning av nuvarande lokal t.ex. genom utökat öppethållande. Utföraren har även i samma dokument att redogöra för vilka kontakter denne har haft med kommun avseende möjligheten till nybyggnation. Utföraren ska vidare beskriva hur lokalbristen ska åtgärdas under den tid som den begärda listningsbegränsningen avser.

Om bristande bemanning är skäl för ansökan ska utföraren beskriva nuvarande bemanningssituation, orsaken till bemanningsbristens uppkomst, hur utföraren arbetat med nyrekrytering av personal och om vårdgivaren undersökt användningen av bemanningstjänster.

Utföraren ska beskriva vilka åtgärder som behöver vidtas för att verksamheten ska kunna bedrivas utan listningsbegränsning och foga en handlingsplan till ansökan som beskriver hur bemanningsfrågan ska lösas.

Av ansökan ska, oberoende av de skäl som anförs till grund för beviljandet av listningsbegränsning framgå:

1. önskemål om startdatum för listningsbegränsning samt
2. den tidsperiod som ansökan avser
3. Utförarens val av form för den begränsade listningen (stopp/tak)

Ansökan skickas till:

Region Halland
Diariet Regionkontoret
Box 517
301 80 Halmstad

Regionkontoret skickar bekräftelse på att ansökan inkommit. Handläggningstid för beslut om listningsbegränsning kan förväntas vara 2–4 månader. Beslut fattas efter bedömning av omständigheterna i varje enskilt fall av Regionstyrelsens hälso- och sjukvårdsutskott.

Ansökan om listningsbegränsning från verksamhet som Region Halland bedriver i egen regi ska lämnas av Driftnämnden Närsjukvård. Den verksamhet som Region Halland bedriver i egen regi beviljas inte listningsbegränsning med stöd av 7 kap. 3 c § HSL.

Handläggning av begäran om listningsbegränsning

Beslut om listningsbegränsning beslutas av Regionstyrelsens hälso- och sjukvårdsutskott.

Beslut om listningsbegränsning beviljas utförare om inte särskilda skäl föreligger.

Listningsbegränsning gäller under den tid som anges i beslutet och kan inte avbrytas i förtid. Detta med anledning av att övriga utförare i vårdvalssystemet ska kunna ges förutsättningar för att planera sin verksamhet och den med listningsbegränsningen sammanhängande förväntade omfördelningen av listade invånare.

Vid behov av förlängning av listningsbegränsning ska utföraren ansöka om detta senast 3 månader innan redan beviljat listningsbegränsning upphör för att ansökan ska hinna behandlas innan begränsningen upphör. Beslut om förlängning fattas på samma sätt som ursprungligt beslut.

Följande grupper undantas beslut om listningsbegränsning (inga andra undantag beviljas):

- Barn och unga 0–17 år kan lista sig vid den vårdcentral där vårdnadshavaren är listad.
- Boende på SäBo som önskar lista sig på den vårdcentral som har ansvar för boendet.

För listning av invånare som tillhör ovan angivna grupper ska ansökan om listning lämnas in av utföraren med användandet av särskild blankett till Vårdvalsservice. Listning av dessa invånare sker manuellt och inte via 1177.se. Undantaget detta förfarande är nyfödda, som listas automatiskt på vårdnadshavarens vårdcentral.

Vid beslut om listningsbegränsning gäller närhetsprincipen som ickevalsalternativ vid listning (med förbehåll för de utförare som har beviljats listningsbegränsning i form av listningsstopp), frånvaron av individuellt val medför att listning sker vid geografiskt närmast belägna utförare som inte har beviljats listningsstopp. Listning i enlighet med närhetsprincipen som ickevalsalternativ tillämpas avseende utförare som omfattas av ett beslut om listningstak intill det högst tillåtna antalet listade.

Laglighetsprövning av beslut om listningsbegränsning

Regionens beslut om listningsbegränsning kan laglighetsprövas enl. kap. 13 kommunallagen (2017:725). Justerat protokoll innehållande beslut om listningsstopp ska tillkännages på regionens anslagstavla.

Uppföljning

Regionkontoret kommer att följa upp effekter och konsekvenser av beviljade listningsbegränsningar. Uppföljningen avser såväl den utförare som beviljats listningsbegränsning som den påverkan beslutet kommit att få för övriga vårdenheter i det geografiska närområdet. Beslut om listningsbegränsning kommer att utvärderas utifrån dess inverkan på:

- Tillgänglighet och följsamhet till vårdgarantin
- Besöksstatistik
- Kvalitetsparametrar
- Klagomål

Uppdaterat från föregående version

2024-01-08 Rutinen är reviderad till att även innefatta beslut om listningstak

Tidigare versionshistorik

2023-03-08 Rutinen är ny